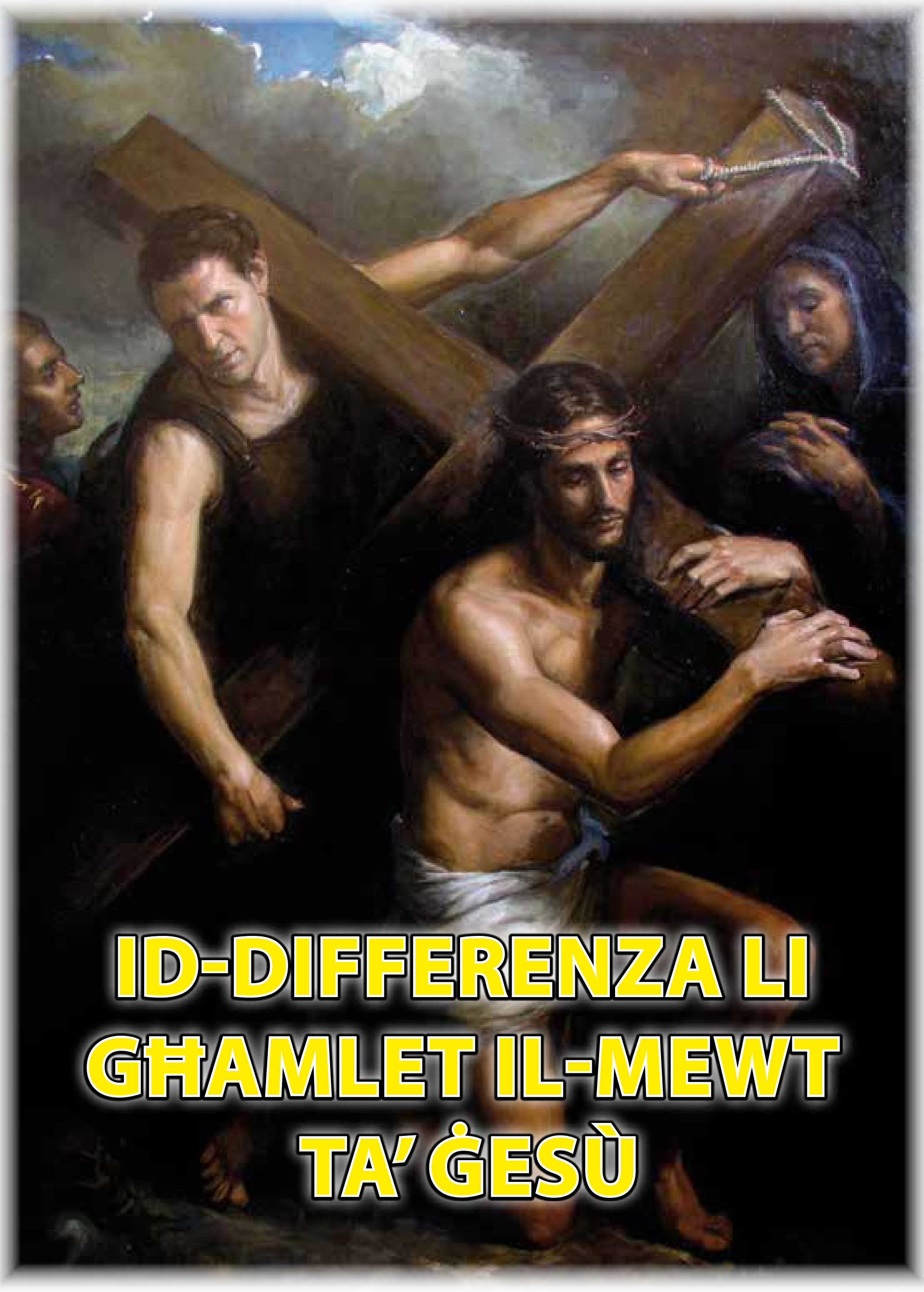

ID-DIFFERENZA LI GĦAMLET IL-MEWT TA' ĠESÙ

Mons. Lawrenz Sciberras

Meta ġie Ġesù fid-dinja huwa wriena t-triq u bena komunikazzjoni bejn Alla l-Missier u bejna l-bnedmin. L-awtur tal-Ittra lil-Lhud, b'ton trionfali ħafna, jafferma dan kollu fil-kap 9,11-12. "Imma Kristu ġie bħala l-qassis il-kbir tal-ġid li ġa ġie. Hu daħal minn tinda

aqwa u aktar perfetta li mhijiex maħduma b'idejn il-bnedmin, jiġifieri mhijiex ħolqien ta' din l-art; hu daħal darba għal dejjem fis-Santwarju mhux bis-saħħa tad-demm tal-mogħoż u tal-għoġiela, imma bis-saħħa ta' demmu stess, u hekk kiseb fidwa għal dejjem".

Kristu t-Triq

Dan il-kliem, li qed jiġi ppeżentat f'lingwaġġ kultwali, jiġbor fih il-misteru kollu tal-Għid Mogħdija ta' Kristu; li jfisser il-passjoni, mewt, qawmien, u axxensjoni. U dan għaliex is-Santwarju li fih daħal Kristu mhux wieħed materjali imma tas-sema! Hekk ikompli jippreċiża l-awtur "Għax Kristu ma daħalx f'santwarju magħmul b'idejn il-bnedmin". Meta Kristu daħal tassew fis-santwarju, huwa waqqaf u bena mill-ġdid dik il-komunikazzjoni bejn il-bniedem u Alla, liema komunikazzjoni nkisret għalkollox bid-dnub. Huwa fetħilna t-triq lejn Alla. Anzi huwa stess sar it-TRIQ. "Jiena it-triq" (Ġw 14,6). Huwa sar it-triq, u laħaq l-għan sħiħ, grazzi għall-mewt u l-qawmien tiegħu.

Billi Ġesù huwa Iben Alla, Ġesù ma kellux bżonn personalment ta' ebda sagrifiċċju, imma kellu iva bżonn għan-natura umana tiegħu li tixbah lil tagħna: Ġesù kien veru bniedem. Minħabba l-offerta ġeneruża tiegħu Ġesù kiseb għan-natura tiegħu umana li din tinbidel u hekk tidħol f'aktar intimità ċelesti ma' Alla Missieru.

Mezzi li ħaddem Alla

Liema huma l-mezzi li Alla ħaddem biex iwaqqaf mill-ġdid din il-komunikazzjoni? L-awtur jitkellem minn żewġ mezzi u b'mod paralleli. (a) Jagħmel użu sħiħ mill-prepożizzjoni Griega *dia*, li tfiser "tgħaddi minn", u tista' tfisser ukoll "per mezz". Kristu daħal fis-Santwarju billi "daħal minn tinda aqwa u aktar perfetta… u bis-saħħa ta' demmu stess" (Lhud 9,12). (b) It-tieni mezz huwa wisq aktar faċli biex tinterpretah. Id-demm ta' Kristu li jfisser l-offerta sħiħa tal-ħajja kollha tiegħu. Mela jfisser il-mewt tiegħu, mibdula f'offerta sħiħa ta' mħabba bla ebda kundizzjoni. Meta Kristu, biex jifdi l-bniedem, kellu jagħti demmu kollu – ma ninsewx li hawn għandna demm divin – dan ifisser l-ogħla mezz u l-aqwa prezz għal din il-fidwa sħiħa.

Hawn id-demm ta' Kristu qiegħed f'kuntrast mad-demm tal-gidjien u l-għoġiela. Vittmi li ma jafux raġuni, vittmi annimali! Hawn wieħed għandu jammira l-ġenerożità suprema ta' Kristu, l-Qassis il-Kbir tagħna. Huwa ma marx ifittex qalb il-merħla xi ħaruf mingħajr tebgħa jew difett, kif jitlob bil-qawwa ir-ritwal tal-Levitiku. Ġesù offra l-ħajja proprja tiegħu, billi ħabbat wiċċu mat-tbatija u l-mewt b'ubbidjenza sħiħa għal volontà salvifika tal-Missier flimkien ma' imħabba l-aktar ġeneruża għalina l-bnedmin. Id-demm tiegħu jfisser dan l-aspett ta' mewt vjolenti mibdula f'offerta ta' ubbidjenza filjali u ta' solidarjetà mal-aħwa. "Kunu afu li intom kontu mifdija mill-ħajja tagħkom fiergħa li ħadtu mingħand missirijietkom, mhux b'xi ħaġa li tintemm, bħalma hi l-fidda jew id-deheb, imma bid-demm għażiż ta' Kristu, li kien bħal ħaruf bla għajb u bla tebgħa" (1 Pt 1,19-20).

It-tifsira tat-tinda – għarix

L-awtur jitkellem minn "tinda wisq aktar kbira u perfetta". Il-fissiera ma tantx jaqblu bejniethom dwar xi jfisser dan il-kliem. It-tifsira l-aktar li jagħtu hija li din it-tinda tirrappreżenta s-smewwiet inferjuri. Kristu kellu jgħaddi s-smewwiet inferjuri biex bin-natura tiegħu umana jidħol fis-sema. Imma din it-tifsira xejn ma hija sodisfaċenti. Għaliex is-smewwiet inferjuri minn dejjem kienu jafu bihom, imma t-triq ġdida ma kenitx magħrufa, ma kenitx murija. Minn naħa l-oħra s-smewwiet ta' taħt jagħmlu parti minn dan il-ħolqien; l-awtur diġà qalu f'kap 1,10-12 u jerġa' jirrepetih fil-kap 12, 26-27. Barra dan il-paralleliżmu

li jagħmel l-awtur fil-frażi griega, bejn it-tinda u d-demm ma jfisser xejn jekk it-Tinda hijiex identifikata ma' smewwiet ta' taħt.

San Ġwann Griżostmu ppropona interpretazzjoni aktar profonda, u aktar toqrob u taqbel mat-test. Mill-aspett spiritwali u duttrinali hija wisq aktar għanja. Il-Griżostmu jżomm li "it-Tinda aktar kbira u aktar perfetta li ma tappartjenix għal din il-ħolqien li huwa l-Ġisem ta' Kristu". Però hemm bżonn li jippreċiża li dan huwa l-ġisem ta' Kristu gglorifikat. Għalhekk qabel il-glorifikazzjoni, l-ġisem ta' Kristu kien jappartjeni lil din id-dinja, kien ġisem bħal tagħna. Grazzi għall-qawmien glorjuż tiegħu Ġesù issa sar ħolqien kollu kemm hu ġdid.

It-triq il-ġdida

Dejjem skont l-ittra lil-Lhud, it-triq il-ġdida biex wieħed jidħol fl-intimità ta' Alla hija n-natura umana ta' Kristu mibdula fis-sagrifiċċju tiegħu gglorifikat. Hekk il-paralelliżmu mad-demm jinftiehem perfettment. Kristu daħal fl-intimità divina grazzi għal ġisem gglorifikat u permezz ta' demmu stess. Dan jaqbel perfettament, il-paralleliżmu bejn il-ġisem u d-demm jikkorrespondi maż-żewġ aspetti tal-offerta. Kristu xerred id-demm proprju tiegħu, offra b'mod ġeneruż il-bdil tan-natura umana tiegħu, ġeddidha u hekk għamilha denja ta' intimità ma' Alla. In-natura tiegħu umana saret it-triq l-aktar żgura li twassal mal-għaqda l-aktar intima ta' Alla. Triq li qabel assolutament ma kenitx teżiżti u anqas qatt ma ġiet murija anzi ġiet kollha kemm hi mwarrba: Issa ħarġet fil-beraħ grazzi għall-misteru tal-Għid.

It-tempju u l-Ġisem tiegħu

Dan il-ħsieb fl-ittra lil-Lhud jaqbel mat-tagħlim tal-Vanġelu dejjem bi ftit aktar preċiżazzjoni. Il-Vanġelu diġà jfakkar meta l-Lhud jitolbu sinjal minn għand Ġesù b'liema awtorità huwa keċċa l-bejjiegħa mit-tempju. Ġesù wieġeb: "Ħottu dan it-tempju u fi tlitt ijiem nerġa' ntellgħu" (Ġw 2,19). L-evanġelista ikompli jikkummenta: "Huwa tkellem mit-tempju tal-ġisem tiegħu" (2,21). Il-misteru tal-mewt u l-qawmien ta' Ġesù jiġi ppreżentat fir-raba' Vanġelu bħala il-misteru ta' Santwarju ta' din id-dinja li fi tlitt ijiem jinbidel u jsir Santwarju ċelesti (tas-sema) u dan grazzi għall-passjoni u l-qawmien. Dan huwa is-siġil divin tal-binja tas-santwarju, il-Qawmien, jew fi kliem li jagħmel riferenza għal Eżodu, il-Mogħdija tal-Mulej (Eż 12,27) mill-mewt għall-ħajja.

Fis-Sinottiċi l-unika akkuża kontra Ġesù hija dik li huwa qal: "Jien inħott dan it-tempju mibni bl-idejn,

u fi tlitt ijiem nibni ieħor li ma jkunx mibni bl-idejn" (Mk 14,58). L-awtur tal-ittra lil-Lhud qabad mill-ġdid il-kwalifika dwar it-tinda: "Mhix magħmula minn idejn ta' bniedem". Ġesù kien diġà qal minn qabel it-twaqqif tat-tempju u ħabbar il-bini ta' Santwarju ġdid. Il-ġisem igglorifikat ta' Kristu huwa l-vera tinda u jagħmel għalina t-triq biex nidħlu fl-intimità ta' Alla.

Mill-*Hekal* lejn l-*Ulam*

L-ittra lil-Lhud tat u fissret b'mod oriġinali l-għażla bejn iż-żewġ partijiet tal-post qaddis: Il-mixja u l-abitazzjoni ta' Alla. Dawn il-partijiet huma n-nava ċentrali *Hekal* u l-qaddis tal-qaddisin jew l-*Ulam*. Fi kliem aktar sempliċi mixja qasira mill-parti tan-nofs tat-tempju lejn l-aħħar kamra mudlama li hija is-Santwarju. Hawn ġew kien hemm biss l-arka tal-patt sa żmien l-ewwel eżilju, mela s-sena 586.

L-għamara ta' Alla minn dejjem kienet teżisti fis-sema, ma kienx hemm bżonn li terġa' tinbena, imma kien hemm iva l-bżonn li jinbena l-*Hekal*, jiġifieri it-triq l-aktar adattata lejn din l-abitazzjoni tas-sema li ma kenitx magħmula minn idejn ta' bniedem. Din it-triq **huwa l-ġisem igglorifikat ta' Kristu**, imsejħa bir-raġun "aktar perfetta" mis-Santwarju qadim: Dan għaliex l-umanità ta' Kristu issa saret aktar perfetta permezz tat-tbatijiet tiegħu. Dan l-awtur diġà kien qalu fil-kapitli ta' qabel. (Lhud 2,10; 5,8-9). Hawn toħroġ fid-dieher it-teoloġija sħiħa dwar il-medjazzjoni ta' Ġesù.

Minn naħa l-oħra din it-tinda hija "aktar kbira" mis-santwarju qadim, għaliex bl-offerta tiegħu stess Kristu kiseb li dawk kollha li jemmnu jistgħu jsiru membri tal-ġisem tiegħu, kif iżomm b'mod espliċitu S. Pawl: "Intom il-ġisem ta' Kristu u kull wieħed minnkom membru tiegħu" (1 Kor 13,27). "Minħabba t-tinda aktar kbira u aktar perfetta", jiġifieri permezz tal-ġisem tiegħu gglorifikat "Kristu daħal darba għal dejjem fis-santwarju tas-sema".

Qabel il-passjoni, il-ġisem tiegħu kien jappartjeni għal dan il-ħolqien, kien ġisem bħal tagħna, imma grazzi għall-passjoni, il-mewt u qawmien dan il-ġisem sar ħolqien ġdid, u li ġie inawgurat bil-qawmien tiegħu. San Pawl iżomm li "dawk li huma ta' Kristu huma ħolqien ġdid" (2 Kor 5,17), mela wisq aktar *a fortiori* l-istess Kristu huwa ħolqien ġdid. Mela ż-żewġ mezzi li jwaqqfu mill-ġdid il-komunikazzjoni bejna u bejn Alla u jwaqqfu l-Patt il-Ġdid huma l-ġisem u d-demm ta' Kristu.

Aħna nirċievu l-Ewkaristija. Nistgħu nidħlu f'intimità ma' Alla għaliex nagħmlu parti mill-ġisem igglorifikat ta' Kristu, u dan seta' jsir grazzi għad-demm li huwa xerred, mela għal għotja l-aktar ġeneruża fil-passjoni.